

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

1 APRIL 1998

WETSONTWERP

**betreffende de
veiligheidsmachtigingen**

AMENDEMENTEN

Nr. 13 VAN DE HEER SPINNEWYN

Art. 5

De volgende wijzigingen aanbrengen :

A) in het eerste lid, de tweede zin vervangen door de volgende bepaling:

«Die autoriteit, hierna «de veiligheidsautoriteit» genoemd, heeft terzake een exclusieve, niet overdraagbare bevoegdheid.»;

B) het tweede lid weglaten.

VERANTWOORDING

Het comité I uit in zijn advies de terechte vrees dat een delegatie van de bevoegdheid inzake het afleveren van veiligheidsmachtigingen aan de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat en aan de chef van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht zou leiden tot een verschillende rechtspraak bij het toekennen van veiligheidsmachtigingen. Het is dus wenselijk de veiligheidsautoriteit een centraliserende opdracht mee te

Zie:

- 1193 - 96 / 97:

- Nr 1 : Wetsontwerp.

- Nrs 2 tot 4 : Amendementen.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

1ER AVRIL 1998

PROJET DE LOI

**relatif aux habilitations
de sécurité**

AMENDEMENTS

N° 13 DE M. SPINNEWYN

Art. 5

Apporter les modifications suivantes :

A) dans l'alinéa 1er, remplacer la deuxième phrase par la disposition suivante:

«Cette autorité, dénommée ci-après «l'autorité de sécurité», exerce, en la matière, des compétences exclusives, non transférables.»

B) supprimer l'alinéa 2.

JUSTIFICATION

Dans son avis, le comité R exprime la crainte, réellement fondée, qu'en matière de délivrance d'habilitations de sécurité, une délégation de compétences à l'administrateur général de la Sûreté de l'Etat et au Chef du Service général de renseignement et de sécurité des forces armées entraîne des différences de traitement selon l'instance auprès de laquelle est introduite la demande. Il serait dès lors souhaitable de confier une mission centralisatrice à l'autorité de

Voir:

- 1193 - 96 / 97:

- N° 1 : Projet de loi.

- N°s 2 à 4 : Amendements.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

geven ten einde de eenvormigheid van de gehanteerde procedure en van de toewijzingscriteria, alsook de gelijke behandeling van diegenen tegen wie een veiligheidsonderzoek ingesteld werd, te verzekeren.

Nr. 14 VAN DE HEER SPINNEWYN

Art. 6

Paragraaf 3 vervangen door de volgende tekst :

« § 3. De personen die de volle leeftijd van achttien jaar bereikt hebben, en samenwonen met de persoon voor wie de machtiging vereist is en die derhalve een veiligheidsonderzoek moet ondergaan, dienen van dit onderzoek in kennis gesteld te worden. Hun instemming met het onderzoek is niet vereist. De inlichtingen veiligheidsdienst, belast met het veiligheidsonderzoek, kan het op grond van het niveau van de machtiging wenselijk achten dat eveneens een individueel veiligheidsonderzoek ingesteld wordt tegen de samenwonende personen, bedoeld in het eerste lid.

De samenwonende persoon moet voorafgaandelijk op de hoogte gebracht worden en zijn instemming met het tegen hem ingestelde individuele onderzoek is vereist. De weigering van de instemming kan echter niet gelden als reden om de persoon voor wie een veiligheidsmachtiging vereist is, de toegang tot een betrekking, een functie of een graad te weigeren.»

VERANTWOORDING

Het wetsontwerp wil een wettelijke grondslag verstrekken aan de onderzoeken die ingesteld worden om na te gaan of iemand de nodige garanties inzake loyaliteit en integriteit biedt tot het verkrijgen van een veiligheidsmachtiging. Deze onderzoeken betekenen een aantasting van de persoonlijke levenssfeer. Luidens artikel 8 van het EVRM is een dergelijke inmenging in de persoonlijke levenssfeer slechts toelaatbaar om redenen van nationale veiligheid en wel op voorwaarde dat er een wettelijke regeling hiervoor bestaat. Het wetsontwerp wil aan die verplichting tegemoet komen en het instellen van een veiligheidsonderzoek afhankelijk maken van de uitdrukkelijke toestemming van de persoon die een veiligheidsmachtiging nodig heeft. Dit is logisch omdat die persoon een rechtstreeks belang bij het onderzoek heeft. De toestemming van de meerderjarige persoon die met de belanghebbende samenwoont en tegen wie eveneens een individueel veiligheidsonderzoek door de inlichting- of veiligheidsdienst wenselijk geacht wordt, is daarentegen niet vereist. Het individueel onderzoek waarvan sprake betekent echter evenzeer een aantasting van de persoonlijke levenssfeer ten aanzien van de samenwonende persoon. Het gelijkheidsbeginsel zoals dat in artikel 10 van de Grondwet zijn neerslag vindt, wordt bijgevolg door artikel 6, § 3, geweld aangedaan. Het feit dat die samenwonende persoon geen rechtstreeks belang heeft bij de beslissing tot het toekennen of weigeren van de veiligheidsmachtiging doet aan die vaststelling niets af.

sécurité afin de garantir l'uniformité de la procédure et des critères d'attribution ainsi que le traitement équitable des personnes contre lesquelles une enquête de sécurité a été ouverte.

N° 14 DE M. SPINNEWYN

Art. 6

Remplacer le § 3 par le texte suivant :

« § 3. Les personnes âgées de dix-huit ans accomplies, cohabitant avec la personne pour laquelle l'habilitation est requise et qui doit par conséquent faire l'objet d'une enquête de sécurité, doivent être informées de cette enquête. Leur accord n'est pas requis pour pouvoir y procéder.

Le service de renseignements et de sécurité chargé de procéder à l'enquête de sécurité peut estimer opportun, compte tenu du niveau de l'habilitation, d'ouvrir également une enquête de sécurité individuelle à l'encontre des cohabitants visés à l'alinéa 1er.

Le cohabitant doit être averti au préalable et doit donner son accord pour que l'on puisse ouvrir une enquête individuelle à son encontre. Le refus de cette personne de donner son accord ne peut toutefois pas être invoqué comme raison pour refuser l'accès à un emploi, une fonction ou un grade à la personne pour laquelle une habilitation de sécurité est requise.»

JUSTIFICATION

Le projet de loi vise à conférer une base légale aux enquêtes effectuées afin de vérifier si une personne offre les garanties nécessaires en matière de loyauté et d'intégrité pour obtenir l'habilitation de sécurité. Ces enquêtes constituent une atteinte à la vie privée. L'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme n'autorise une telle ingérence dans la vie privée que pour des raisons de sécurité nationale, et à condition que cette ingérence soit prévue par la loi. Le projet de loi est censé satisfaire à cette obligation en subordonnant la réalisation d'une enquête de sécurité à l'accord exprès de la personne qui doit obtenir une habilitation de sécurité. C'est logique, étant donné que cette personne est directement intéressée par l'enquête. En revanche, la personne majeure qui cohabite avec l'intéressé et dont on juge qu'elle doit également faire l'objet d'une enquête de sécurité individuelle de la part d'un service de renseignement et de sécurité ne doit pas donner son accord. Or, l'enquête individuelle précitée constitue également une atteinte à la vie privée du cohabitant. L'article 6, §3, porte dès lors atteinte au principe d'égalité consacré par l'article 10 de la Constitution. Le fait que le cohabitant n'est pas directement intéressé par la décision d'octroyer ou de refuser l'habilitation de sécurité n'enlève rien à ce constat.

Dit amendement strekt ertoe dat de samenwonende persoon het recht zou hebben om zijn goedkeuring of weigering betreffende het tegen hem in te stellen individueel onderzoek kenbaar te maken. Het wil tevens vermijden dat het loutere feit van het niet instemmen van de samenwonende persoon - die geen rechtstreekt belang heeft - met een tegen hem in te stellen individueel onderzoek tot gevolg zou hebben dat aan de rechtstreeks belanghebbende geen veiligheidsmacahtiging zou afgegeven worden.

Nr. 15 VAN DE HEER SPINNEWYN
(Subamendement op nr. 12, Stuk nr. 1193/4)

Art. 8

De voorgestelde tekst aanvullen met het volgende lid :

«De in het vierde lid bedoelde legitimatiekaart bevat de wettelijke bepalingen waaraan de houder van die kaart zijn bevoegdheden ontleent.»

VERANTWOORDING

Het vermelden van die wettelijke bepalingen kan betwistingen omtrent de bevoegdheid van de aangestelde agenten en leden bedoeld in het derde lid en dus het bemoeilijken van het onderzoek vermijden.

Nr. 16 VAN DE HEER SPINNEWYN

Art. 9

In het derde lid de woorden «indien deze het hen vraagt, moeten zij eveneens» **vervangen door de woorden** «Tevens moeten zij».

VERANTWOORDING

Dit amendement vermijdt dat de houder van een legitimatiekaart zijn bevoegdheden zou misbruiken om gegevens over andere personen in te zamelen dan die personen die hun instemming betuigd hebben met of in het geval bedoeld in § 2 van art. 6 in kennis gesteld zijn van het veiligheidsonderzoek dat tegen hen ingesteld wordt. Op die manier wordt ter aanvulling van wat in de tweede zin van het vierde lid van artikel 8 bepaald wordt, een waarborg ingebouwd voor de eerbiediging van de persoonlijk levenssfeer van derden.

Nr. 17 VAN DE HEER SPINNEWYN

Art. 12

In het vierde lid, tussen de woorden «veiligheidsdiensten» **en** «, of» **de woorden** «en die zijn ingewonnen in het kader van een veiligheidsonderzoek dat erop gericht is na te gaan of nog steeds wordt voldaan aan de voorwaarden die vereist zijn voor het aanvangsniveau van de machting» **invoeegen**.

Le présent amendement vise à permettre au cohabitant d'exprimer son accord ou son refus en ce qui concerne l'enquête individuelle dont il doit faire l'objet. Il vise en outre à éviter que le simple refus du cohabitant - qui n'est pas directement intéressé - quant à la réalisation d'une enquête individuelle ait pour conséquence que la personne directement intéressée n'obtienne pas l'habilitation de sécurité.

N° 15 DE M. SPINNEWYN
(Sous-amendement au n° 12, Doc. n° 1193/4)

Art. 8

Compléter le texte proposé par l'alinéa suivant :

«La carte de légitimation visée à l'alinéa 4 mentionne les dispositions légales conférant ses pouvoirs au titulaire de la carte.»

JUSTIFICATION

La mention de ces dispositions légales permettra d'éviter toute contestation concernant la compétence des agents et membres désignés visés à l'alinéa 3 et donc toute entrave à l'enquête.

N° 16 DE M. SPINNEWYN

Art. 9

A l'alinéa 3, supprimer les mots «Si elle en fait la demande,».

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à éviter que le détenteur d'une carte de légitimation abuse de ses pouvoirs afin de recueillir des informations sur des personnes autres que celles qui ont donné leur accord ou, dans le cas visé au § 2 de l'article 6, qui ont été averties de l'enquête de sécurité ouverte à leur encontre. Il complète la disposition énoncée dans la deuxième phrase de l'article 8, alinéa 4, afin de mieux garantir le respect de la vie privée des tiers.

N° 17 DE M. SPINNEWYN

Art. 12

A l'alinéa 4, entre les mots «de renseignement et de sécurité» **et les mots** «ou dans le cas», **insérer les mots** «et qui ont été recueillies dans le cadre d'une enquête de sécurité visant à vérifier que les conditions requises pour le niveau initial de l'habilitation sont toujours réunies».

VERANTWOORDING

In zijn huidige vorm is het vierde lid van artikel 12 dubbelzinnig. In de tweede zin van artikel 6, § 1, is immers sprake van veiligheidsonderzoeken die gevoerd worden om na te gaan of de houder van een veiligheidsmachtiging nog steeds voldoet aan de aanvankelijke voorwaarden. Het is wenselijk dat de veiligheidsmachtiging enkel kan ingetrokken worden naar aanleiding van inlichtingen die in het kader van dergelijke aanvullende onderzoeken - waarvoor de instemming van de betrokkene vereist is - werden ingewonnen. Zoniet druist deze bepaling in tegen de bedoeling zelf van het wetsontwerp, namelijk een legale grondslag verschaffen aan bepaalde schendingen van de persoonlijke levenssfeer. De huidige redactie van het vierde lid van artikel 12 verduidelijkt niet op welke manier de inlichtingen die aan de basis van het intrekken van een veiligheidsmachtiging liggen, ingewonnen werden.

Nr. 18 VAN DE HEER SPINNEWYN

Art. 12

De volgende wijzigingen aanbrengen :

A) in het vijfde lid de woorden «of elk ander fundamenteel belang van de Staat » weglaten;

B) tussen het vijfde en het zesde lid het volgende lid invoegen :

«de Koning bepaalt voor de uitzonderingen vermeld in het vijfde lid de concrete gevallen, waarin het gerechtvaardigd is dat bepaalde beweegredenen die ten grondslag liggen aan de beslissing van de veiligheidsautoriteit tot weigering van het verlenen van een veiligheidsmachtiging of aan het intrekken van een veiligheidsmachtiging geheim gehouden worden.».

VERANTWOORDING

De opsomming in het vijfde lid van de redenen op grond waarvan het geoorloofd is, voor de betrokkene bepaalde inlichtingen geheim te houden die aan de basis liggen van een beslissing tot weigering of tot intrekking van een veiligheidsmachtiging, is te vaag. Dat geldt in het bijzonder voor wat «of elk ander fundamenteel belang van de Staat» genoemd wordt en dat zeer ruim kan opgevat worden. Het schrappen van deze omschrijving en de invoeging van het bovenstaande lid heeft tot doel te verhinderen dat men zich op deze vage redenen van algemeen belang zou beroepen om op een willekeurige basis de veiligheidsmachtiging te weigeren of in te trekken. Misbruiken dienen tot elke prijs vermeden te worden.

J. SPINNEWYN

JUSTIFICATION

Dans sa rédaction actuelle, l'article 12, alinéa 4, est ambigu. La deuxième phrase de l'article 6, § 1er, alinéa 2, fait en effet mention d'enquêtes de sécurité visant à vérifier que le titulaire d'une habilitation de sécurité réunit toujours les conditions initiales. Il est souhaitable que l'habilitation de sécurité ne puisse être retirée que sur la base d'informations recueillies dans le cadre de telles enquêtes complémentaires -pour l'exécution desquelles l'accord de l'intéressé est requis. Si tel n'est pas le cas, la disposition à laquelle se rapporte l'amendement ira à l'encontre de l'objet même du projet de loi, qui est de donner un fondement légal à certaines violations de la vie privée. Dans sa rédaction actuelle, l'article 12, alinéa 4, ne précise pas de quelle manière les informations invoquées pour retirer une habilitation de sécurité doivent avoir été recueillies.

N° 18 DE M. SPINNEWYN

Art. 12

Apporter les modifications suivantes :

A) dans l'alinéa 5, supprimer les mots «ou tout autre intérêt fondamental de l'Etat»;

B) entre les alinéas 5 et 6, insérer l'alinéa suivant :

«Pour les exceptions prévues à l'alinéa 5, le Roi détermine les cas concrets dans lesquels il se justifie que certains motifs à la base de la décision de l'autorité de sécurité de refuser l'octroi de l'habilitation de sécurité ou de retirer l'habilitation de sécurité soient tenus secrets.».

JUSTIFICATION

L'énumération, à l'alinéa 5, des motifs qui justifient que certaines informations ayant conduit à une décision de refus ou de retrait de l'habilitation de sécurité ne puissent être communiquées à l'intéressé, est trop vague. Il en est particulièrement ainsi pour ce que l'on entend par «tout autre intérêt fondamental de l'Etat», notion qui se prête à une très large interprétation. La suppression de cette expression et l'ajout de l'alinéa proposé tendent à éviter que l'on invoque ces motifs vagues et d'intérêt général pour refuser ou retirer arbitrairement une habilitation de sécurité. Il convient à tout prix d'éviter les abus.